

Yeterlilik Tür Belirleyicisi

Yeterlilik Türü Adı	Önlisans Diploması (Genel)			
Yeterliliği Veren Kuruluş (Sorumlu Kurum)	Yükseköğretim Kurumları			
Yönelim	Genel: X	Akademik:	Meslekî:	
Seviye	TYÇ:	5	AYÇ:	5
Sınıflandırma	ISCO:		ISCED (2013):	
Kategori	Ana: X	Destekleyici:	Birim:	Özel Amaçlı:
Kredi Aralığı ve Programın Normal Süresi	Süre	2 yıl (*)		
	Kredi	120 AKTS		
Program Profili	Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık bir programı kapsayan, nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan ya da lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretim programıdır.			
Öğrenme Ortamı	Öğrenme örgün, açık veya uzaktan öğretim şeklinde gerçekleşir. Ayrıca; uygulamalı eğitimler yükseköğretim kurumları bünyesindeki laboratuvar ve atölyelerde ya da endüstride, sağlık kurumlarında ve iş yerlerinde staj veya iş yeri eğitimi olarak yapılmaktadır.			
Öğrenme Kazanımları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bir öğrenme alanına özgü, ileri öncesi düzeyde kuramsal ve olgusal kapsamlı bilgilere sahip olup bu bilgilerin sınırlarının farkındadır. 2. Bir öğrenme alanına ilişkin ileri öncesi düzeyde kapsamlı bilişsel becerilere sahip olup bunları yakın alanlarda da kullanır. 3. Bir öğrenme alanına ait sorunları, sahip olduğu ileri öncesi düzeyde kapsamlı bilişsel ve uygulamalı becerilerle analiz eder, yorumlar ve bunlara yönelik kanıta dayalı yeni çözümler geliştirir. 4. Kendisinin ve başkalarının performans düzeyini gözetir, değerlendirir ve geliştirir. 5. Öğrenim alanına ilişkin sahip olduğu bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir, öğrenme gereksinimlerini belirler ve bunları karşılamaya yönelik hayat boyu öğrenme anlayışına sahiptir. 6. Anadilinde yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurar ve bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyi'nde kullanır. 7. Alanına özgü bilişim teknolojilerini en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde kullanır. 8. Öğrenme alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini alan içi veya alan dışı gruplarla yazılı ya da sözlü olarak paylaşır. 9. Temel haklara, kültürel ve evrensel değerlere, sosyal adalete uygun hareket eder. 10. Alanı ile ilgili yapacağı çalışmalarda bilimsel, toplumsal ve etik değerler ile mesleki mevzuat, iş sağlığı ve güvenliğine uygun davranır. 11. Alanı ile ilgili yapacağı çalışmalarda çevreyi korur. 12. Sağlıklı yaşam tutum ve davranışlarına sahiptir. 13. Ülkesinin sahip olduğu değerleri, tarihi ve kültürel milli alt yapısını, içinde yaşadığı toplumda doğru olmayı ve doğru sosyal hüviyeti önceler. 14. Ülkesinin sosyal ve ekonomik sorunlarına ülkenin milli stratejilerini dikkate alarak çözüm getiren ileri öncesi düzeyde beceri, tutum ve davranışlara sahiptir.			

	<p>15. Toplumun örf ve adetlerine riayet eden, topluma has şekil ve özellikleri, milli kültürü, milli birlik ve beraberliği önceleyen ruh ve irade bilincine sahiptir.</p>
Anahtar Yetkinlikler	<p>Aşağıda sıralanan anahtar yetkinliklere ileri öncesi düzeyde sahiptir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuma yazma yetkinliği 2. Çoklu dil yetkinliği 3. Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik 4. Dijital yetkinlik 5. Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği 6. Vatandaşlık yetkinliği 7. Girişimcilik yetkinliği 8. Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri; sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı, Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. 2. Ölçme ve değerlendirmede ödev, proje, uygulama, ara sınav ve dönem sonu sınavı gibi farklı yöntemler kullanılır. 3. Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde harf'e veya not'a dayalı sistemler kullanılır.
Kalite Güvencesi	<p>Yükseköğretim programlarının niteliğinin gözetilmesi için;</p> <ul style="list-style-type: none"> • YÖK, yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim ile diğer faaliyetlerin planlanması, düzenlenmesi, yönetilmesi ve denetlenmesinden sorumludur. • YÖK tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde hazırlanan yükseköğretim kurumlarına ait "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları" her yıl yayımlanır. Bu raporlara göre hazırlanan, yükseköğretim kurumlarına yönelik nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren raporlarda YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır. • YÖK tarafından vakıf yükseköğretim kurumlarına ait akademik, idari ve mali verileri içeren "Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu" her yıl yayımlanır. Vakıf yükseköğretim kurumlarına yönelik yapılan nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren bu raporlar YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır. <p>Yükseköğretimde lisans programlarının kalite güvencesi "Yükseköğretim Diploma Programlarının Kalite Güvencesinin Sağlanmasına Yönelik Usul ve Esaslar" a göre sağlanır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öğretim Programlarının Oluşturulması ve Onaylanması: Yükseköğretim kurumlarında önlisans bölüm ve programların açılması için gerekli olan asgari standart ve ölçütleri YÖK belirler.<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Yükseköğretim kurumlarında önlisans programlarının müfredatı ve her bir programın öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının neler olacağı, YÖK'ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. 1.2. Ulusal Çekirdek Eğitim Programlarının müfredatı ilgili Dekanlar Konseyi tarafından kabul edildikten sonra YÖK'ün onayıyla yükseköğretim kurumları tarafından uygulanır. 2. Ölçme-Değerlendirme: Her bir önlisans programının öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının ölçme ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı, YÖK'ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan öğretim ve sınav yönetmeliğine göre yürütülür.

	<p>3. Belgelendirme: Önlisans programlarına kayıtlı öğrenciler, yükseköğretim kurumları tarafından belirlenen ders kredilerini ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; önlisans diploması alır.</p> <p>4. Öz Değerlendirme-Dış Değerlendirme: Yükseköğretim kurumları, sürekli izleme bağlamında, her yılın başında bir önceki yıla ait "Kurum İç Değerlendirme Raporlarını" Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından hazırlanan <i>Bilgi Sistemine</i> girer. YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının <i>dış değerlendirmesine</i> ilişkin hazırladığı "Kurumsal Geri Bildirim Raporu"nu kamuoyuyla paylaşılır. Ayrıca, YÖKAK tarafından yetkilendirilen veya tanınan <i>akreditasyon kuruluşları</i> tarafından verilen akreditasyon kararları da programların yeterliliklerinin kalite güvencesinin sağlandığını gösterir. YÖKAK mevzuatı gereği belirlenen yeterliliklere ilişkin düzenli gözden geçirme faaliyetleri yapar.</p>
Giriş Şartları	<p>1. Ortaöğretim kurumlarından ya da denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanan yabancı ülke ortaöğretim kurumlarından mezun olmak ve yükseköğretim kurumlarının önlisans programlarına kabul şartlarını sağlamış olmak.</p> <p>2. Usul ve esasları YÖK tarafından belirlenen, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan merkezi sınav sonucunda yükseköğretim kurumunun ilgili önlisans programına yerleştirilmiş olmak.</p> <p>3. Usul ve esasları YÖK tarafından belirlenen, yükseköğretim kurumlarında özel yetenek sınavıyla öğrenci kabul eden programlar için ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınav sonucunda yeterli puanı almış ve özel yetenek sınavını başarmış olmak.</p>
Yeterliliği Kazanma Şartları	<p>Asgari 120 AKTS ders kredisini başarmak ve varsa ilgili yükseköğretim kurumunun belirlemiş olduğu diğer yükümlülükleri yerine getirmiş olmak.</p>
İlerleme İmkânları	<p>1. Mesleki önlisans programlarından mezun olan öğrenciler, lisans programlarına ÖSYM tarafından yapılan Dikey Geçiş Sınavı (DGS) sonucunda dikey geçiş yapabilirler. Dikey geçiş kontenjanları ilişkili lisans programlarında belirlenmiş kontenjanın yüzde onunu geçmeyecek şekilde YÖK kararı ile belirlenir.</p> <p>2. Mesleki önlisans öğrencileri, eğitim almakta oldukları yükseköğretim kurumlarının açtıkları çift anadal programlarına katılma hakkına sahiptir. Çift anadal programlarına kayıtlı öğrenciler, iki diploma programından eş zamanlı olarak ders alıp, başarılı olmaları halinde iki ayrı önlisans diploması alabilirler.</p>
Yeterliliğin Yasal Dayanağı	<p>1. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu</p> <p>1.1. Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan Dal İle Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmelik</p> <p>1.2. Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelik</p> <p>2. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu (Ek Madde-35)</p> <p>2.1. Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği</p>

(*) 2547 sayılı kanunun 44. Maddesinin c fıkrası kapsamında öğrenciler, bir yıl süreli yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın öğrenim süresi iki yıl olan önlisans programlarını azami dört yıl içinde tamamlamak zorundadırlar.